

Inhoud

	Voorwoord	8
I	Onvrijwillige hulpverlening weer in beeld	13
I.1	Inleiding	13
I.2	Onvrijwillige hulpverlening uit beeld	14
I.3	Nieuwe inzichten	15
I.4	Veranderingen in de samenleving	17
I.5	Innovatieve praktijk gericht op participatie	18
I.6	Het continuüm vrijwilligheid – onvrijwilligheid	23
I.7	Verschillende werkvormen en benamingen	25
I.8	Zijn onvrijwillige cliënten wel cliënten?	27
2	Recht en hulpverlening, hulpverlening en recht	29
2.1	Inleiding	29
	Deel I Recht en hulpverlening	30
2.2	Wettelijk onvrijwillige cliënten: dwang	30
2.3	Zelfbeschikkingsrecht en hulpverlening	32
2.4	Jeugdbescherming	33
2.5	Reclassering	46
2.6	Resumé	51
	Deel II Hulpverlening en recht	52
2.7	Sociaal onvrijwillige cliënten: drang	52
2.8	Juridische grondslag voor het werken met sociaal onvrijwillige cliënten	52
2.9	Samenwerkingsprojecten die outreachend hulp aanbieden	54

2.10	Verschillende categorieën sociaal onvrijwillige cliënten	57
2.11	Resumé	63
3	Onvrijwillige cliënten en de beroepscode	65
3.1	Inleiding	65
3.2	Beroepsethiek en sociale ethiek	65
3.3	Initiatief bij cliënt of bij werker	68
3.4	Verantwoordelijk voor eigen keuzen	71
3.5	Wettelijk onvrijwillige hulpverlening en de code	72
3.6	Beroepsethiek in de praktijk	75
3.7	Hulpverlening en macht	78
3.8	Vertrouwensrelatie en de code	80
4	Van buiten naar binnen	83
4.1	Inleiding	83
4.2	Reacties van cliënten op ervaren inperking van vrijheid	84
4.3	Van buiten naar binnen werken zonder forceren	88
4.4	Ambivalenties als kansen tot verandering	91
4.5	Ondermijnende vooroordelen	94
4.6	Gemotiveerd om te motiveren	97
5	Werken op twee sporen	102
5.1	Inleiding	102
5.2	Hulpverleningsvormen, emanciperings- en disciplineringsvormen	103
5.3	Twee sporen	106
5.4	Rolverduidelijking	108
5.5	Pro-socialbenadering	111
5.6	Werken met sancties	118
6	De voet tussen de deur	124
6.1	Inleiding	124
6.2	Het voortraject	125
6.3	Algemene richtlijnen voor het begincontact	130
6.4	Verleidingstactieken	134
6.5	De deur verder open	141
	Schema voortraject, contactlegging en beginfase van onvrijwillige hulpverlening	145
	Lijst van afkortingen	149

Geraadpleegde literatuur	150
Relevante websites	155
Register	156